

Pertsonen zainketa, bizitzaren jasangarritasunaren oinarrietako bat¹

BANAKAKO ETA TALDEKAKO ALDAKETARAKO ALTERNATIBAK

Egoera hau aldatzeko, beharrezkoa da gizarteak aldaketan parte eta ardura hartzea. Horretarako, atal hau banatu dugu gizarteari, oro har, egiten zaizkion eskaeretan, batetik, eta erreferentziazat eta mobilizazioari jarraitzeko abiapuntutzat balio dezaketen alternatibetan, bestetik.

a. Gizarteak, oro har, zainketa-lanen ardura hartzeko neurriak

- Bizitzaren jasangarritasunerako beharrezkoak diren lan guztiak ekitatiboki banatuko dira.
- Lan egingo da gizonen, berdintasunez, zainketa-lanetan dagozkien ardura beren gain har dezaten^[1].
- Bermatuko da etxeko eta zainketako lanaren antolaketa soziala herrialde txirotuetakoa –hau da Hegoalde globaleko– pertsonen esplotazioan oinarriturik ez egotea.

b. Martxan dauden esperientziak

Zorionez, ez gara hutsetik abiatzen, eta esperientzia asko daude erreferentziazat balio diezaguketenak gizarteak, oro har, zainketa-beharrizanen nahiz zainketa-lanen ardura har dezan lortzeko. Nahiz eta esperientzia perfektu eta osoak ez diren, kontzeptuen, praktiken eta balioen aldetik egiten dituzten ekarpenak aurrerapena dira, eta lanean jarraitzeko har daitezkeen norabideak iradokitzen dituzte. Esperientzia horietara hurbilduz, gure aldarrikapen-zerrenda luza dezakegu.

Zaintzeko eta hazteko amen eta aiten sarea

- Ziurtatuko da alternatiba honek zainketa eta haziera parteka daitezen ahalbidetzea.
- Bereziki zainduko da eta ardura jarriko da parte-hartzea genero-berdintasunaren arabera gauzatzeko.
- Egungo familia konbentzionalaren ikuskera zabaltzen duten zainketako eta hazierako egiturak sustatuko dira.

Fureai Kipu, belaunaldiarteko zainketa-sistema japoniarra (Hayashi, Mayumi; 2012)²

- Bermatuko da belaunaldi bateko eta besteko pertsonen arteko harremanek elkarren ezagutza eta errespetua susta dezaten.
- Lehenetsuna emango zaio banaketa ekitatiboari, eta generoaren arabera esleituriko rolak inposatzearen aurka borrokatuko da.

¹Ardatz hau Feminismos Desazkundeak landua izan da, ESK Sindikatuaren eta Bizkaiko Etxeko Langileen Elkartearen parte hartzearekin.

² Bonu-sistema baten bidez, beste batzuk zaintzen dituzten pertsonen zainketak metatzen dituzte, behar dituztenean berek hartzeko.

- Familia-nukleo tradizionaletik eta zahar-egoitzetatik kanpoko zainketa-sareak indartuko dira.³

Cohousing-a eta egoitzak

- Bultzatuko diren bizikidetzaren ereduak, familia-konzeptu estandarra hautsiz, bide eman beharko da pertsonen autonomia handiagoa izateko eta beren bizitzaren gainean erabaki ahal izateko.
- Egungo egoitzetatik *cohousing*-proiektuetarako trantsizioa egiten lagunduko da, proiektu horietan bizikidetzarako espazio komunak sortzeko eta beharrezko kolektiboki betetzeko lehentasuna emanda. Adibide hurbilena Frantziako *Babayagas*⁴ da, askotariko ibilbideak izandako emakumeak elkarrekin egunero bizi diren etxe bat.
- Ikusgai bihurtuko dira oinarriko zainketa-beharrizanak, eta sustatuko da proiektu horiek koordinatzen dituzten erakunde edo kolektiboak irabazi-asmorik gabekoak izan daitezzen.

Trukeko edo *debaldeko* espazioak

- Dirurik erabili gabeko esperientziak sortzen lagunduko da, etengabeko borroka eraginda eredu neoliberalaren aurka.
- Gauzakien balio-bizitzari eta zorientasunari oinarriari buruzko gogoeta sustatuko da.

Hezkuntza alternatiboko esperientzia publikoak

- Bultzatuko da ingurune sozialak inplikazio handiagoa izan dezan, bizitzaren jasagarritasunaren arduraren.
- Bermatuko da kostua eragozpena izan ez dadin, halako esperientzietan parte hartu ahal izateko⁵.

³ Hayashi, Mayumi (2012). "Japan's Fureai Kippu time-banking in elderly care: origins, development, challenges and impact". *International Journal of Community Currency Research*, (16) Section A 30-X. King's College London.

⁴ <http://www.lamaisondesbabayagas.fr/>

⁵ Arlo publikoan kontzeptu horretara hurbiltzen diren bi adibide hauek izan litezke: 1. Donostiako Amara Berri eskola publikoa (<http://amaraberri.org/ab/index>): eskolako metodologia elkarlaneko hezkuntzan oinarritzen da, berdinen arteko laguntza sustaturik. 2. Leganeseko Trabenco HLHI (<http://www.trabenco.com/>): Hezkuntza eraldatzaile eta alternatibo baten aldeko sarean parte hartzen du.